Raadsvoorstel

Volwaardig deelnemen; minimabeleid 2021-2024

Aan	: de gemeenteraad
Van	: [College van B&W / burgemeester / gemeenteraad
Datum	: 28 mei 2021
Portefeuillehouder:	: wethouder D. Salman
Programma	: 7 Sociaal Domein
Zaaknummer	: 106794

Voorgesteld besluit

I) **De beleidsnota 'Volwaardig deelnemen; minimabeleid 2021-2024' vast te stellen.**
II) **Een incidenteel budget van € 19.500 uit de Reserve Sociaal Domein ter beschikking te stellen ter uitvoering het minimabeleid.**
III) **De Verordening Doe Mee Noordwijk vast te stellen.**

Kern van het voorstel

De raad wordt voorgesteld het voorgestelde minimabeleid 'Volwaardig deelnemen' vast te stellen. En voor de uitvoering hiervan incidenteel budget ter beschikking te stellen uit de reserve sociaal domein en de bijbehorende verordening Doe Mee Noordwijk vast te stellen.

Het voorgestelde beleid is gebaseerd op de evaluatie van het voorgaande beleid en een uitvoering onderzoek naar armoede in Noordwijk. Er wordt een brede aanpak voorgesteld waarbij op vier vlakken in de minima wordt geïnvesteerd, namelijk in hun mogelijkheden om mee te doen in de samenleving, zich te ontwikkelen, grip op de situatie te verkrijgen en om zelf invloed uit te oefenen.

Aanleiding

De aanleiding voor deze beleidsnota is tweeledig. De voorgaande nota "Minima doen mee (2016-2019)" is aan evaluatie en vernieuwing toe. De fusie van de voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout per 1 januari 2019 is bovendien reden om het beleid te herijken.

Wat willen we bereiken? (Beoogd effect)

Het doel van het minimabeleid is om de minima in Noordwijk in staat te stellen volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Deze deelname uit zich in een verhoogde participatie in maatschappelijke activiteiten (sport, cultuur of welzijnsactiviteiten) en in re-integratie op de arbeidsmarkt, of - als dat (nog) niet haalbaar is - in een zinvolle bijdrage aan de gemeenschap.

Wat gaan we daarvoor doen? (Oplossingsrichtingen/maatregelen/onderbouw per oplossingsrichting met argumenten)

1.1 Dit minimabeleid vervangt het beleid van de voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout.

De voormalige gemeente Noordwijk kende het minimabeleid ‘Minima doen mee 2016-2019’. De voormalige gemeente Noordwijkerhout kende geen apart minimabeleid. In het kader van de harmonisatie van het beleid heeft de gemeenteraad besloten het beleid ‘Minima doen mee’ van toepassing te verklaren op de fusie gemeente Noordwijk. Met dien verstande dat dit beleid wordt geëvalueerd. De nota die nu voorligt is het resultaat van deze evaluatie.

1.2 Met deze beleidsnota kan een coherente aanpak van armoede worden vormgegeven.

Bij het herijken van het beleid zijn de relevante wetenschappelijke inzichten over armoedebestrijding geraadpleegd en toegepast. Dit heeft geresulteerd in een beleid dat niet alleen draait om vormen van inkomensondersteuning, maar dat de weg naar het kunnen bereiken van een hoger inkomen centraal stelt. Hiertoe ontwikkelen mensen met een beperkt inkomen hun eigen capaciteit op 4 vlakken. Dit zijn: hun economische capaciteit, hun sociale netwerk en invloed, hun deelname aan de samenleving en hun persoonlijke veerkracht.

1.3 Het beleid is sober, maar doelmatig.

In het coalitieakkoord zijn de volgende ambities opgenomen: ‘Goed zicht houden op armoede in onze dorpen’; ‘Gericht op alle doelgroepen, maar met bijzondere aandacht voor gezinnen met kinderen’; ‘Hulp moet laagdrempelig beschikbaar zijn’ en ‘Sober, maar doelmatig. Voor hen die hulp het hardst nodig hebben.’ Dit beleid is gebaseerd op een uitgebreid onderzoek naar armoede. Kinderen profiteren in het voorgestelde beleid het meeste. Dit werkt door in de gezinsfinanciën. De uitvoering wordt gerichter, laagdrempeliger en menselijker. De kosten voor het beleid gaan slechts beperkt omhoog.

1.4 Het voorgestelde beleid vermindert kinderarmoede, biedt volwassenen een computerregeling, maakt aanvragen eenvoudiger, vermindert de kans op fraude en biedt ruimte voor een persoonlijke benadering.

Er komt een verjaardagscadeau van € 40,- per kind op de NoordwijkPas. Aangesloten wordt bij de Stichting Leergeld die een breed kindpakket kunnen aanbieden. De formule van de Stichting Leergeld is om met intermediairs bij het gezin te kijken wat nodig is. Vandaar uit wordt in natura of met vouchers ondersteunt en er vindt nazorg plaats. Voor de ontwikkeling van volwassenen is een computer de weg om jezelf te informeren, te leren en te solliciteren. De aanvraag wordt zodanig vereenvoudigd dat deze meer in proportie is met het aangevraagde bedrag. Verstrekking in natura vermindert de kans op fraude. Ambtelijke inzet die nu in controle zit, kan zodoende worden ingezet voor een persoonlijke benadering.

1.5 Dit beleid is door het Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie als gedegen beoordeeld.

Dit kenniscentrum bestudeert o.a. de effectiviteit van armoede interventies in Nederland. Het kenniscentrum beoordeeld het voorliggende beleid als volgt: ‘*De vier realisatietrajecten zoals beschreven in de huidige nota hebben over het geheel bekeken een solide wetenschappelijke onderbouwing. Met de vertaling hiervan naar de praktijk zet de gemeente Noordwijk een duidelijke stap voorwaarts in haar armoedebeleid.*’. Zie verder bijlage B. Ter doorontwikkeling zijn een tweetal aanbevelingen uitgewerkt waar in de uitvoering rekening mee kan worden gehouden.

1.6 Maatschappelijke organisaties en de geraadpleegde inwoners hebben positief gereageerd op het voorgenomen beleid.

Een brede verzameling van maatschappelijke organisaties is gevraagd op de concept nota te reageren. Van 12 organisaties - de meeste kernpartners in de uitvoering - is een reactie ontvangen. In bijlage C treft u specificatie van deze reacties en de verwerking. Daarnaast zijn inwoners gevraagd hun mening te geven. Hiertoe zijn alle inwoners die gebruik maken van een minimaregeling en de schulddienstverlening alsmede alle inwoners met een bijstandsuitkering aangeschreven. Dit heeft 24 reacties op het platform Samen.noordwijk.nl opgeleverd, welke zijn verwerkt in de nota.

2.1 Het incidentele budget stelt de gemeente in staat een aantal wijzigingen in de uitvoering door te voeren.

Voor het toevoegen van onderdelen aan de NoordwijkPas, het draaien van een pilot met de inzet van ervaringsdeskundigen en het trainen van medewerkers, hulpverleners en vrijwilligers in het toepassen van een persoonlijke benadering en stress-sensitieve dienstverlening is een incidenteel budget nodig. De structurele uitgaven zijn in de begroting 2022 opgenomen.

2.2 De reserve Sociaal Domein is bedoeld voor taken op het terrein van jeugd, zorg en werk.

De reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties. Het minimabeleid ligt in het verlengde van de taken op het vlak van werk en inkomen.

3.1 De Verordening Doe Mee vormt het wettelijk kader voor verstrekkingen.

Met het nieuwe minimabeleid wordt de huidige Doe Mee Regeling uitgebreid en vereenvoudigd. De beleidsregels Doe Mee 2021 zijn daarom herschreven tot een verordening. De reden dat een verordening nodig is, is dat er geen aparte wettelijke grondslag is waarop het college beleidsregels kan vaststellen. Met de voorgestelde verordening stelt de raad die wettelijke grondslag vast en geeft het college uitvoerende bevoegdheden.

Wat zijn de risico's en kanttekeningen

1.1 De gemeentelijke regeling kan bijdragen aan het optreden van de armoedeval.

Als mensen meer dan het wettelijk sociaal minimum gaan verdienen, kan het wegvallen van toeslagen en het gebruik van gemeentelijke regelingen ervoor zorgen dat het netto besteedbaar inkomen minder wordt. De effecten hiervan zijn in de inkomenseffectrapportage doorgerekend. Hieruit blijkt dat gezinnen met kinderen bij 130% inderdaad terugvallen in inkomen. Om dit te compenseren wordt een pilot gestart om de Doe Mee Regeling 1 extra kalenderjaar voor hen beschikbaar te houden. Overigens is de impact van gemeentelijke regelingen relatief klein ten opzichte van de toeslagen vanuit het Rijk.

1.2 Uitbreiding van de ondersteuning maakt het beleid minder sober.

De voorgestelde uitbreidingen betekenen een kleine plus op de huidige regeling. Een kleine plus omdat de bedragen omgerekend naar maandinkomen slechts een kleine verhoging van het besteedbaar inkomen geven. De regeling is echter nog steeds sober te noemen omdat Noordwijk de norm van 120% van het wettelijk sociaal minimum hanteert. De regeling wordt doelmatiger door de verstrekking in natura, door specifiek voorzieningen voor kinderen toe te voegen (i.p.v. via ouders) en door de computer als schakel naar werk beschikbaar te maken.

Wat mag het kosten? (Financiële paragraaf)

In bijlage 7 van de beleidsnota is per voorgestelde interventie omschreven hoe deze gerealiseerd kan worden en welke eenmalige en structurele kosten hiermee gemoeid zijn.

De onderstaande tabel toont een specificatie van de kosten en de benodigde dekking voor de uitvoering van het gehele minimabeleid.

Onderdeel	Eenmalig	Structureel
Doe Mee Regeling		
Verjaardagscadeau		€ 9.000
Breed kindpakket		€ 60.000
Jeugd Sport en cultuurfonds		€ 50.000
Volwassenen sport- en cultuurfonds		€ 45.000
Computerregeling volwassenen en senioren		€ 13.000
Witgoedregeling pensioengerechtigden		€ 5.000
Deelname samenleving pensioengerechtigden		€ 3.000
Subtotaal	€ -	€ 185.000
Overige posten		
Noordwijkpas	€ 5.000	€ 10.000
Communicatie verbeteren		€ 3.000
Persoonlijke benadering	€ 2.000	
Stress-sensitieve hulpverlening	€ 2.500	
Stabilisatietrajecten Voedselbank		€ 40.000
Lokaal Noodfonds		€ 7.000
Klankbordgroep en ervaringsdeskundigen	€ 10.000	€ 2.000
Vrijwilligers		€ 2.000
Subtotaal	€ 19.500	€ 64.000
Totaal	**€ 19.500**	**€ 249.000**
Dekking (Armoedebestrijding)	€ -	€ 188.200
Uitbreiding budget	**€ 19.500**	**€ 60.800**

De structurele uitbreiding van het budget is reeds in de begroting 2022 opgenomen. Voorgesteld wordt de incidentele middelen ad € 19.500 ter beschikking te stellen uit de reserve sociaal domein.

Betrokken partijen/participatie

Ter voorbereiding van deze nota hebben gesprekken plaatsgevonden met maatschappelijke organisaties. Er is een uitgebreide enquête gehouden onder inwoners die in 2019 een voorziening hadden vanuit de Participatiewet, een bijstandsuitkering en / of gebruik hebben gemaakt van één van de minimaregelingen.
De conceptnota is aan maatschappelijke organisaties en inwoners voorgelegd. In bijlage C treft u een samenvatting van de reacties en hoe deze zijn verwerkt.
De Adviesraad Sociaal Domein heeft advies uitgebracht over de beleidsnota - zie bijlage D. De Adviesraad heeft daarnaast ook nog specifiek advies uitgebracht op de Verordening Doe Mee Noordwijk - zie bijlage E.

Communicatie
Ter verbetering van de communicatie over de beschikbare ondersteuning zal een communicatieplan worden opgesteld.

Verdere procedure en planning
Aan de agendacommissie stelt het college de volgende planning voor:
13 juli - Besluitvormende vergadering gemeenteraad

Bestuurlijk kader
- Motie Deelverordening maatschappelijke participatie d.d. 15 oktober 2019
- Brief college B&W in reactie op motie deelverordening maatschappelijke participatie d.d. 11 december 2019
- Brief college B&W Evaluatie lokaal minimabeleid en armoedemonitor 2019 inclusief samenvatting d.d. 22-12-2020
- Schriftelijke vragen (PUUR) over samenvatting evaluatie en armoedemonitor d.d. 15 januari 2021
- Brief college B&W Beantwoording schriftelijke vragen (PUUR) over armoedebeleid d.d. 8 februari 2021.

Bijlage(n)
Bijlage A: Volwaardig deelnemen; minimabeleid 2021-2024.
Bijlage B: Advies Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie.
Bijlage C: Samenvatting reacties maatschappelijke organisaties.
Bijlage D: Advies Adviesraad Sociaal Domein inzake Volwaardig Deelnemen.
Bijlage E: Advies Adviesraad Sociaal Domein inzake Verordening Doe Mee Noordwijk.
Bijlage F: Verordening Doe Mee Noordwijk.
Bijlage G: Overzicht veranderingen Doe Mee Regeling.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Noordwijk
De secretaris, De burgemeester,

F.G. Mencke Mw. W.J.A. Verkleij